

Gončarov »Oblomov«. V letu 1936. smo na ovoju objavili, da smo prejeli v oceno dve knjigi: Bartol »Al Araf« in Weininger-Kalan »Spol in značaj«. Ti dve knjigi pa nista bili poslani v oceno, ampak si je prvo recenzent, precej časa po tem, odkar je izšla, sam oskrbel pri založbi, druga pa je po približno enakem, a še interesantnejšem načinu prišla v uredništvo. Če je Založba Modre ptice (kakor se zaključuje njeno pojasnilo) »z veseljem pripravljena pošiljati svoje knjige v oceno vsakemu listu, katerega knjižno-poročevalska rubrika je na primerni višini (!!) in ki nam lahko zajamči, da bo vsaj vsaka druga knjiga zares ocenjena,« se vprašujemo, zakaj v letu 1936. nismo potem prejeli nobene druge knjige, v letu 1937. in do Gradnika »Večni studenci« pa sploh nobene knjige v oceno, ko je bil Bartolov »Al Araf« vendar takoj ocenjen? Čemu torej še pojasnilo? Če bi bila »Akademska založba« zaradi nesporazuma z naše strani želela pojasnila, bi se ne čudil. **J u š K o z a k**

O p o m b a. »Naša založba« sporoča, da bo odslej izročala Lj. zvonu vse knjige svojih izdanj, ki jih bomo mogli ali želeli oceniti.

Slovenske drobnarije. Okoli Cankarja. Zadnje čase se je ponovno razvnela polemika okoli Cankarja in prepovedi o objavljanju njegovih misli in besed. V povojnem času smo doživeli več takih primerov. Cankarjeve besede o »Domovini« so iztrgali iz srednješolskih čitank; dejanje se je izvršilo pod pretvezo nekakšnih izkrivljenih državno-utilitarističnih nazorov. Pred svetovno vojno je zgorela Cankarjeva »Erotika«. Ugleden slovenski književnik je opravičeval v »Slovcu« ta dogodek l. 1937. z besedami: »Pa tudi tisto uničenje Cankarjevega dela ni zraslo iz nekulturnih osnov, marveč iz svetega prepričanja, da taka kultura more Slovcem le škodovati... Ne za to, ne za kako drugo njegovih dejanj nas ni sram in strah pomisliti ob misli, kako in s kakšnim namenom je delal Jeglič v svojem življenju«. Zaenkrat navajamo le znana dejstva in ne onih, o katerih vodijo molčečo kroniko recitatorji in uredništva. Motiva v navedenih primerih sta sicer po osnovi različna, toda v zadnjih odtenkih vendarle sorodna. Prepričani smo danes bolj ko kdaj, da je vsakemu svobodno ustvarjajočemu umetniku družbeni diktat vedno za petami. Značilno je le, da so Cankarjevo in vseh »Cankarjev« zadevo zopet razpihali književniki, ki so prav malo občutljivi za pisateljsko čast in vest, ki v službi valpta zavestno izpreminjajo resnico v laž, in ki jim bi bil Cankar dejal, da so trakulje v drobovju slovenskega telesa.

O denunciaciji. Zadnje čase prihajajo pogosto uredniku opozorila, da je ta ali oni list zagrešil denunciacijo, ko je napadel sotrudnike naše ali druge revije. Razumljivo je, da se zaradi tako ukoreninjene lastnosti, kakor je po socialni genezi denunciantstvo v našem narodu, ob vsakem napadu vzbujajo sumnje, ali niso napada zopet zagrešili denunciantski nameni. Mislim, da je glede tega potrebno zapisati jasno besedo. Nobenega napada, ki je vsaj deloma ideološko utemeljen, dasi izpričuje podle namene, izkrivljena dejstva, zahrbtna namigavanja, ne smatram za denunciantstvo. Nikoli ne bom tajil svojih nazorov in prepričanja z izgovori: denuncirati hočejo. Tako ravnanje dokazuje vselej le slabost. Tudi boj ima svojo etiko. Kar sem, sem, dokler živim in diham, vselej odgovoren za vse le svoji vesti in razumu, narodu in človeku. Nasprotnik me ima pravico napadati z vsemi sredstvi — priznajmo mu to upravičenost, vsaj zaradi moralnega ozdravljenja našega naroda — čeprav bi njegovih metod iz človeškega sramu ne mogel nikoli uporabljati tudi če bi se mi zdeli njegovi nazori še tako škodljivi, in bi imel svobodne roke. Tako pa bo tudi uporen molk ob zid pritisnjenih še vedno pošten in značajan boj. **J u š K o z a k**